

Inhoudsanalyse verkiezingen van 2010 in Suriname

Een kwantitatieve analyse van de berichtgeving over politieke organisaties in vier dagbladen¹

Jack Menke²; Rachida Norden³

Institute for Graduate Studies and Research, Anton de Kom Universiteit van Suriname, Paramaribo, Suriname.

Abstract

Dit artikel is het resultaat van een deelonderzoek waarbij de methode van de inhoudsanalyse is toegepast op de berichtgeving over politieke organisaties in Surinaamse dagbladen in de aanloop naar de verkiezingen van 25 mei 2010. Artikelen, advertenties, foto's en cartoons die in die periode in de dagbladen verschenen, zijn volgens deze onderzoeksmethode inhoudelijk geanalyseerd en beoordeeld. De berichtgeving over de politieke organisaties in de vier dagbladen laat duidelijke verschillen zien in de frequentie van berichten en de toon. Van alle dagbladen tezamen heeft de berichtgeving over DOE verreweg de meest positieve toon en de berichtgeving over de A-Combinatie en de Volks Alliantie de meest negatieve toon. De verschillen in de toon van de berichtgeving kunnen worden verklaard door factoren op het niveau van de politieke organisatie, zoals perikelen tijdens de campagnevoering. Ook factoren op het niveau van het medium, zoals de directe relatie tussen eigenaren van dagbladen en het bekleden van hoge posities in de partijbesturen, blijken van invloed te zijn.

De analyse van de schrijvende pers in de aanloop naar de verkiezingen van 2010 moet in een bredere context van campagnevoering geplaatst worden. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met de invloed van de radio en televisie op de kiezers. Het in vergelijking met andere politieke organisaties gering aandeel van berichten (vooral koppen van berichten) van de Mega-Combinatie in de dagbladen, moet in dit licht worden gezien. Deze combinatie kwam in de verkiezingen van 2010 als grootste politieke organisatie uit de bus en had als zwaartepunt in haar mobilisatie de radio en televisie.

Trefwoorden: inhoudsanalyse, media, verkiezingen, politieke organisaties

¹ Met dank aan Kirtie Algoe en Rachida Norden voor het codeer en invoerwerk. Dit artikel is het eerste van een aantal te publiceren artikelen over de media in de aanloop naar de verkiezingen van 2010.

² Hoogleraar Sociale Wetenschappen in een multi-etnische samenleving met bijzondere aandacht voor Methodes en Technieken, verbonden aan het Institute for Graduate Studies & Research (IGSR), Anton de Kom Universiteit van Suriname, Leysweg 86, Paramaribo, Suriname, telefoon +597 490 900, menkejack@yahoo.com

³ Onderzoeker verbonden aan de leerstoel Jack Menke.

Introductie

In de sociale wetenschappen kunnen verschillende methoden en technieken van onderzoek worden toegepast voor het verzamelen en analyseren van data. Tot de bekende en vaak toegepaste dataverzamelmethode behoren de survey (enquête), de census en de case study. In dit artikel staat inhoudsanalyse ('content analysis') centraal, een onderzoeksmethode waarbij systematisch boodschappen/ berichten in een communicatieproces worden geanalyseerd.

Inhoudsanalyse is in Suriname een vrij onbekende onderzoeksmethode. Wat betreft studies van de media en verkiezingen is slechts een artikel bekend van Joop Vernooij (2000). Hij analyseerde de berichtgeving in de media met nadruk op de rol en de objectiviteit van de media in de aanloop naar de verkiezingen van 25 mei 2000. Het artikel van Vernooij was gebaseerd op data van de Media Monitoring Unit van de Europese Unie, die berichten van de media (radiostations, de televisiestations en de schrijvende pers) gedurende drie tot vier weken in april en mei verzamelde. Hierbij is onder meer gelet op de bestede tijd en de toon van berichten in verband met de verkiezingen. De geselecteerde media waren de radiostations SRS, ABC, Apintie-Radio en Radio 10; de televisiestations STVS, ABC-TV, Apintie TV en ATV; en de schrijvende pers De Ware Tijd en De West.

Wat betreft de schrijvende pers besteedde De West 38 % van haar tekstberichten aan politiek nieuws. Over de toon in de berichtgeving concludeert Vernooij: *'Artikelen over DNP2000, de president en de overheid hadden over het algemeen een negatieve toon en die over DA91, HPP, DOE en NHP generally positive. De Ware Tijd besteedde (maar!) 24 % van het totaal aan politiek nieuws, aan de overheid 31 % en de president 6 %. DNP2000 en Nieuw Front haalden significantly some negative tone, as well as the government and the president.'* (Vernooij 2000:16).

De toepassing in dit artikel van inhoudsanalyse op de berichtgeving over politieke organisaties in Surinaamse dagbladen, verschilt van de Media Monitoring Unit van de Europese Unie en het artikel van Vernooij. Het verschil met de EU data van 2000 is dat in 2010 de periode van ruim zeven weken dataverzameling (van april tot en met 25 mei 2010) ongeveer twee maal langer is, dat het vier dagbladen - De West, De Ware Tijd, De Times of Suriname, en Dagblad Suriname - betreft, en dat diverse vormen van berichtgeving (artikelen, advertenties, foto's, cartoons en redactionele artikelen) diepgaand worden geanalyseerd in de aanloop naar de verkiezingen op 25 mei 2010.

Probleemstelling

De probleemstelling in het deelonderzoek in dit artikel is als volgt:

Wat is de toon van de berichten over de verkiezingen van 25 mei 2010 en de aanloop naar deze verkiezingen in de dagbladen van Suriname?

De inhoudsanalyse betreft de frequentie van een bepaalde toon die Surinaamse dagbladen gebruiken in hun berichtgeving over de verkiezingen van 25 mei 2010. Met de toon van het bericht wordt bedoeld zowel de manifeste als de inherente inhoud van het bericht dat een bepaalde lading heeft. Deze kan positief, negatief, neutraal of onduidelijk zijn. De 'manifeste' inhoud is de toon van het bericht, die direct meetbaar is door onder andere te letten op het gebruik of voorkomen van adjectieven in het bericht die een positieve zo niet negatieve lading hebben, bijvoorbeeld 'integer', 'doorzettingsvermogen', 'corrupt', 'slecht'. Bij het vaststellen van de inherente inhoud gaat het om de interpretatie van de impliciete waarde van het bericht. Dit zijn betekenissen die vaak worden meegebracht in de beschrijving van gebeurtenissen.

1. Methode

Inhoudsanalyse kan kwantitatief of kwalitatief van aard zijn, maar deze twee vormen kunnen ook gecombineerd worden toegepast. Bij de kwalitatieve interpretatieve methode van inhoudsanalyse geschiedt de waarneming niet aan de hand van een strak codeerschema. Hier gaat men uit van het kritische vermogen van de onderzoeker om de betekenis van de tekst te interpreteren (interpretatieve benadering). Het doel van dit soort onderzoek is exploratie of beschrijving. Er wordt dan ook wel gezocht naar de 'inherente' betekenissen. Er moet als het ware 'tussen de regels door' worden gelezen om een diepgaande analyse van de inhoud te kunnen maken. Bryman (2004) gaat ervan uit dat als er geen 'manifeste indicatoren' zijn, het nodig is om te concluderen dat iets een impliciete waarde heeft. Wester (2006) spreekt van betekenissen die vaak niet worden toegekend, maar impliciet worden meegedacht. Een voorbeeld hiervan is de mythe of de ideologie die in het materiaal naar voren komt. Hij stelt voor om een vergelijkend perspectief toe te passen om de betekenissen te kunnen bloot leggen (bijvoorbeeld oud materiaal).

Dit artikel maakt gebruik van de kwantitatieve inhoudsanalyse. Er wordt statistisch nagetrokken hoe vaak bepaalde kenmerken voorkomen in het materiaal en of deze samenhangen met andere kenmerken, met het doel om patronen te vinden. Het gaat hier om de 'manifeste' inhoud van krantenberichten, waarbij de nadruk ligt op de tekst en de toon van woorden of andere tekens zoals figuren in een cartoon. In beperkte mate wordt de kwalitatieve interpretatieve methode van

inhoudsanalyse toegepast als illustratie van de resultaten van het kwantitatief onderzoek.

De studie is exploratief en betreft het vaststellen van frequenties en verbanden. De populatie omvat berichten in dagbladen in Suriname over de verkiezingen van 25 mei 2010 en de aanloop naar deze verkiezingen. De analyse-eenheid is het krantenbericht, dat naast artikelen, ook advertenties, foto's, cartoons en redactionele artikelen omvat.

Bij de kwantitatieve inhoudsanalyse van de berichtgeving is in deze studie objectiviteit betracht door transparantie te garanderen in de procedure voor het omzetten van ruw materiaal uit de dagbladen in categorieën. Dit moest mogelijke vertekeningen en subjectiviteit bij de onderzoeker – en met name de codeurs die teksten, tekstdelen en ander berichten (zoals foto's en cartoons) in categorieën plaatsen – minimaliseren. Het systematisch karakter betreft het vooraf opgestelde waarnemingsschema ('observation schedule'). Het betrachten van systematiek en objectiviteit zijn enkele voordelen van deze methode (Bryman 2004). Een ander voordeel is dat inhoudsanalyse toegepast kan worden op verschillende soorten ongestructureerde informatie. De informatie hoeft niet per se in 'printed form' beschikbaar te zijn. Ook beeldmateriaal, radio, televisie en teksten van liederen lenen zich voor inhoudsanalyse. Dergelijk materiaal is ook verzameld in de aanloop naar de verkiezingen van 2010 in Suriname maar, dit laatste valt buiten het bestek van dit artikel.

Waarnemingsinstrument

Om een betrouwbare en geldige codering van berichten te garanderen is een waarnemingsinstrument ontworpen om het tekst- of beeldmateriaal waar te nemen (te lezen) en te categoriseren vanuit eenduidige instructies, een zogenaamd codeboek. Dit waarnemingsinstrument bepaalt de interpretatieruimte van de twee codeurs – afgestudeerden in de sociologie – die voor dit onderzoek zijn ingezet. In navolging van Wester, (2006:22) "betekent dit dat naast een bepaalde omschrijving van de eenheid, variabele of categorie, ook voorbeelden gegeven worden zoals deze concreet in het materiaal voorkomen en regels gegeven worden om in grensgevallen te kunnen beslissen." In het codeerschema zijn de dimensies aangegeven waarvoor de categorieën moeten worden ingevuld. De verschillende categorieën die een dimensie telt zijn uitgewerkt in het codeboek. Deze bevat niet alleen de dimensies en de daarbij behorende lijst met categorieën voor, maar ook de richtlijnen hoe er gecodeerd moet worden. Bij de instructies is er duidelijk aangegeven waarop de codeur moet letten

wanneer deze een code toewijst aan een dimensie. Het is de codeurs duidelijk gemaakt wat de onderzoekseenheid voor is (het bericht) en dat deze duidelijk moet worden onderscheiden van de topic (variabelen) die wordt gecodeerd (bijv. de toon van het bericht). Om de bruikbaarheid van een codeboek te garanderen is deze eerst getest in een pilot. In deze fase is er ook gelet op de consistentie tussen de codeurs onderling (inter-coder reliability) en elke individuele codeur over een langere periode (intra coder reliability). Hiermee is de invloed/ interpretatie van de codeur – vaak genoemd als een van de nadelen van inhoudsanalyse – tot een minimum beperkt.

2. Onderzoeksresultaten

In de periode 1 april tot en met 25 mei 2010 verschenen 1445 berichten in het kader van de te houden verkiezingen in de dagbladen De West, De Ware Tijd, De Times, en Dagblad Suriname. Een indeling naar type bericht laat zien dat 'artikelen' met 61.6% de hoogste frequentie hebben, gevolgd door advertenties met 22.4%. Cartoons staan met 6% op de derde plaats. Dit is opmerkelijk vooral wanneer we zien dat dit percentage hoger is dan foto's en redactionele artikelen (Tabel 1).

Tabel 1. Type berichten over verkiezingen in vier dagbladen, 1 april – 25 mei 2010

Type bericht	Frequentie	Percentage
Artikel	890	61.6
Advertentie	324	22.4
Foto (zonder artikel)	71	4.9
Cartoon	86	6.0
Redactioneel	74	5.1
Totaal	1445	100.0

In het Dagblad Suriname verschenen 469 berichten. Dit is van alle dagbladen het grootste aantal berichten in het kader van de te houden verkiezingen in 2010. De Ware Tijd staat op de tweede plaats met 465 en de Times of Suriname op de derde plaats met 359 berichten. In het dagblad De West verschenen 159 berichten, verreweg het kleinste aantal van de vier dagbladen in Suriname. Het Dagblad Suriname scoort ook het hoogst met de relatieve frequenties voor artikelen (70.6%) en cartoons (7.2%) binnen het totaal aan berichten. Het dagblad De Ware Tijd heeft met 55.6% het laagste percentage artikelen (Tabel 2).

Tabel 2. Dagblad naar type bericht over verkiezingen, 1 april – 25 mei 2010

Dagblad	Type bericht					Totaal
	Artikel	Advertentie	Foto	Cartoon	Redactioneel	
De Ware Tijd	55.6%	28.2%	6.5%	4.7%	5.0%	100% (464)
Times of Suriname	56.8%	27.0%	1.1%	7.0%	8.1%	100% (359)
De West	63.4%	15.0%	18.3%	3.3%	.0%	100% (153)
Dagblad Suriname	70.6%	15.6%	1.9%	7.2%	4.7%	100% (469)
Totaal	61.6%	22.4%	4.9%	6.0%	5.1%	100% (1445)

De berichtgeving in de vier Surinaamse dagbladen over politieke organisaties in de aanloop naar de verkiezingen op 25 mei 2010, laat duidelijke verschillen zien in de frequentie van berichten. Het Nieuw Front (inclusief individuele partijen) heeft met 36.4% het grootste aandeel in berichten waar de naam van de politieke partij/ combinatie in de kop van het bericht is genoemd. Op de tweede plaats staat

de A-Combinatie (inclusief individuele partijen) met 21.2%. De Mega-Combinatie (inclusief de NDP, KTPI en PALU) staat relatief laag met 8.9% van de berichten met de naam van de politieke partij/ combinatie in de kop van het bericht (Tabel 3).

Tabel 3. Dagblad naar eerstgenoemde Politieke partij/ combinatie in de kop van het bericht

Partij/ combinatie	Dagblad				
	De Ware Tijd	Times of Suriname	De West	Dagblad Suriname	Totaal
A-Combinatie	20.6%	19.8%	11.6%	11.9%	16.5%
ABOP	2.3%		1.4%	.5%	1.0%
BEP	3.4%	2.9%	2.9%	2.5%	2.9%
Seeka	.6%	.6%		1.5%	.8%
Doe	9.1%	1.7%	18.8%	4.5%	6.6%
Combinatie BVD/PVF	2.3%	12.8%		.5%	4.4%
BVD	2.9%	6.4%	1.4%	.5%	2.9%
NU	3.4%	.6%		1.0%	1.5%
DUS	1.1%	4.1%	2.9%		1.8%
PVRS	4.0%	2.9%	2.9%	2.5%	3.1%
NF - combinatie	8.0%	11.6%	29.0%	16.9%	14.3%
NPS	8.6%	11.0%	2.9%	6.5%	7.9%
VHP	8.0%	9.3%	2.9%	22.9%	12.6%
SPA	2.3%	.6%		1.0%	1.1%
DA91		.6%		1.0%	.5%
Mega-Combinatie	5.7%	4.1%	7.2%	5.0%	5.2%
NDP	5.1%	2.9%		3.0%	3.2%
KTPI	.6%				.2%
PALU	1.1%				.3%
VA	5.7%	7.6%	11.6%	12.9%	9.2%
Pertjajah Luhur	4.6%	.6%	1.4%	4.5%	3.1%
PSV	.6%		2.9%	.5%	.6%
Geen partij/ combinatie				.5%	.2%
Totaal	100.0% (175)	100.0% (172)	100.0% (69)	100.0% (201)	100.0% (617)

De analyse per dagblad wijst uit dat de A-Combinatie in de Ware Tijd en de Times of Suriname, met respectievelijk 20.6% en 19.8% het grootste aandeel heeft in berichten waar de naam van de politieke partij/ combinatie in de kop van het bericht voorkomt.

Van de berichten in De West met in de kop de naam van de politieke partij / combinatie, heeft het Nieuw Front met 29% verreweg het hoogste percentage gevolgd door DOE met 18.8%. In het Dagblad Suriname heeft de VHP met 22.9% het hoogste aandeel, gevolgd door het Nieuw Front met 16.9% (Tabel 3).

De berichten in de dagbladen zijn inhoudelijk geanalyseerd op de toon van de geschreven tekst. Er is nagegaan of de tekst positief (code 1), neutraal (code 2) of negatief (code 3) is voor de in het bericht genoemde politieke partijen/ combinaties. Van alle dagbladen tezamen heeft de berichtgeving over DOE met een gemiddelde van 1.49 verreweg de meest positieve toon. Daarentegen heeft de berichtgeving over de A-Combinatie en de

Volks Alliantie de meest negatieve toon met een gemiddelde van respectievelijk 2.35 en 2.26 (Tabel 4). Een specifieke analyse per dagblad laat zien dat de Ware Tijd de meest negatieve toon heeft in de berichtgeving over deze twee politieke combinaties. In de Times of Suriname hebben het Nieuw Front (gemiddelde 2.48) en de A-Combinatie (gemiddelde van 2.54) de meest negatieve toon in de berichtgeving. In het Dagblad Suriname betreft de A-Combinatie (gemiddelde van 2.24) de meest negatieve toon in de berichtgeving. De toon in de berichtgeving van de vier dagbladen over de Mega-Combinatie en de Nationale Unie (NU) is met een gemiddelde van respectievelijk 2.16 en 2.18 eerder negatief dan positief. De meest negatieve toon over de Mega-Combinatie vinden we in de Times of Suriname (Tabel 4).

Tabel 4. Dagblad naar gemiddelde score op de toon van het bericht per politieke combinatie

Dagblad		Toon in tekst bericht over								
		NF	DOE	VA	NU	MC	PVRS	BVD	AC	DUS
De Ware Tijd	Gemiddelde	1.9250	1.3939	2.3704	2.1538	2.1750	1.6667	2.1562	2.3409	2.1667
	N	120	33	54	13	80	15	32	88	6
Times of Suriname	Gemiddelde	2.4819	1.7143	2.5000	2.2857	2.3077	2.2000	1.3077	2.5402	2.0000
	N	83	7	40	7	52	15	39	87	6
De West	Gemiddelde	1.4800	1.3043	1.8636	2.3333	2.0417	2.0909	1.8889	2.1724	2.2500
	N	50	23	22	6	24	11	9	29	4
Dagblad Suriname	Gemiddelde	1.6684	1.7000	2.1739	2.0000	2.1091	1.8000	2.0690	2.2432	2.1667
	N	190	30	69	7	110	15	29	111	6
Totaal	Gemiddelde	1.8691	1.4946	2.2649	2.1818	2.1617	1.9286	1.8073	2.3460	2.1364
	N	443	93	185	33	266	56	109	315	22

Gemiddelden zijn gebaseerd op de scores: 1 = positief, 2 = neutraal; 3 = negatief

Aangezien niet is voldaan aan de assumptie van een normale verdeling voor het toepassen van variantie-analyse, is de Kruskal-Wallis nonpara-

metrische test voor meerdere onafhankelijke steekproeven gebruikt. Hiermee is nagegaan of de variabele dagblad (onafhankelijke variabele) van

invloed is op de toon van de berichtgeving (afhankelijke variabele), onder de hypothese dat er geen verschil is tussen de politieke organisaties wat betreft de scores op de toon van de berichtgeving (Annex 1). De verschillen zijn statistisch significant voor het Nieuw Front, DOE, de Volks Alliantie, de A-Combinatie en de BVD ($p = < 0.05$). Dit betekent dat de variabele dagblad van invloed is op de toon van de berichtgeving voor deze politieke organisaties. Opvallend is dat deze variabele niet van invloed is op de toon van de berichtgeving over de Mega-Combinatie, NU, de PVRs en DUS.

Een gerichte analyse van enkele politieke partijen werpt meer licht op de toon van de geschreven tekst door de verschillende dagbladen. Vergeleken met andere partijen/ combinaties valt de berichtgeving over DOE op met een positieve toon in 52.7% van de berichten, een 'neutrale' toon in 45.2% en een negatieve toon in 2.2% van de berichten (Tabel 5A). In De Ware Tijd en in de West is een ruime meerderheid (respectievelijk 60.6% en 69.6%) van de berichten over deze partij positief (Tabel 5A). Een voorbeeld van een positieve toon is de kop **'Campagne voeren op 'ethische' wijze de DOE methode'** en het fragment in het betreffend artikel: *"DOE pakt de campagne op weg naar de verkiezingen van 25 mei noodgedwongen, maar ook uit ethische en integere overwegingen totaal anders aan... Een partij met potentie, maar vooralsnog zonder de middelen, en daarom zal doorzettingsvermogen van het bestuur de doorslaggevende factor worden."* (Bron: DWT, 1 april 2010, pag.: A7). De toon in de kop en het fragment moeten vooral worden verklaard door de campagnevoering van Doe die blijkbaar positief heeft doorgewerkt op de toon van het bericht, met name de nadruk van deze partij op ethische waarden en het niet bekladden van andere politieke organisaties.

Tabel 5A Dagbladen naar toon van de berichtgeving over DOE

Dagblad	Toon over DOE			
	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
De Ware Tijd	60.60%	39.40%		100.0%
Times of Suriname	28.60%	71.40%		100.0%
De West	69.60%	30.40%		100.0%
Dagblad Suriname	36.70%	56.70%	6.70%	100.0%
Totaal	52.70%	45.20%	2.20%	100.0%

Wat betreft de BVD is er in alle vier dagbladen tezamen een positieve toon in 34.9% van de berichten, een 'neutrale' toon in 49.5% en een negatieve toon in 15.6% van de berichten. Opvallend is de zeer positieve berichtgeving over de BVD in de

Times of Suriname met een positieve toon in 71.8% van de berichten (Tabel 5B). Een voorbeeld van een positieve toon is de kop in de Times of Suriname **"Dilip Sardjoe doet Brokopondo keiharde beloftes"** en het fragment in dit artikel *"Dilip Sardjoe hield maandagavond een sidderende toespraak in een overvolle recreatiezaal te Brownsweg. Ondanks het zeer slechte weer, dat de omgeving in een modderpoel had veranderd, waren de mensen massaal aanwezig om de BVD-voorman, die hen een droom voorhield die hij graag werkelijkheid ziet worden, aan te horen."* (Bron: Times of Suriname, 19 mei 2010, pag.:1). Dit citaat is - evenals de 71.8% van de berichten in de Times of Suriname met een positieve toon over de BVD - illustratief voor het verklaren van de verschillen in de toon tussen de diverse dagbladen ten aanzien van een bepaalde politieke organisatie. Met name speelt in dit bericht de directe relatie tussen de eigenaar van het dagblad de Times of Suriname en de voorzitter van de BVD in de persoon van Dilip Sardjoe, die bepalend is voor de positieve toon.

Tabel 5B Dagbladen naar toon van de berichtgeving over de BVD

Dagblad	Toon over BVD			
	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
De Ware Tijd	12.5%	59.4%	28.1%	100.0%
Times of Suriname	71.8%	25.6%	2.6%	100.0%
De West	22.2%	66.7%	11.1%	100.0%
Dagblad Suriname	13.8%	65.5%	20.7%	100.0%
Totaal	34.9%	49.5%	15.6%	100.0%

De sterk negatieve berichtgeving over de Volks Alliantie in alle vier dagbladen tezamen blijkt uit het gegeven dat slechts 17.3% van de berichten een positieve toon heeft, 38.9% een 'neutrale' toon, en 43.8% een negatieve toon heeft (Tabel 5C). Een voorbeeld van een negatieve toon is de kop **'Massameeting Volks Alliantie Moengo. Orgastisch open deuren nogmaals intrappen'** en het fragment in het betreffend artikel: *"De hele avond werd gebruikt om te ontkennen dat PL een etnische partij is. Dit werd, naast de ontkennende woorden van de gekandidateerden, gedaan door alleen burgers van marron-afkomst te laten spreken... PL-partijvoorzitter Paul Somohardjo trapte als laatste spreker in zijn redevoering alle openstaande deuren nogmaals in. Bekende verkiezingsthema's zoals onderwijs, huisvesting en grondbezit werden als wensen geuit, maar geen enkele met een concrete invulling, begroting, of onderbouwing hoe dat te financieren... In zijn*

machtsbelustheid raakte Somohardjo in een orgastische staat en liep schokkend en hijgend het podium af mompelend dat PL nu de presidentsverantwoordelijkheid op zich gaat nemen.” (Bron: DWT, 5 mei 2010, pag.: A3).

Tabel 5C Dagbladen naar toon van de berichtgeving over de Volks Alliantie

Dagblad	Toon over Volks Alliantie			
	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
De Ware Tijd	7.4%	48.1%	44.4%	100.0%
Times of Suriname	7.5%	35.0%	57.5%	100.0%
De West	36.4%	40.9%	22.7%	100.0%
Dagblad Suriname	24.6%	33.3%	42.0%	100.0%
Totaal	17.3%	38.9%	43.8%	100.0%

Ook ten aanzien van de A-Combinatie is er een sterk negatieve toon in de berichtgeving in de vier dagbladen. Van de berichten heeft slechts 9.2% een positieve toon, 47% een ‘neutrale’ toon, en 43.8% een negatieve toon (Tabel 5D). Een voorbeeld van een bericht met een negatieve toon betreft de kop **Interne strubbelingen fnuikend voor A-Combinatie** en het fragment in dit artikel “*De strijd om leiderschap binnen A-Combinatie is volgens Waterberg de oorzaak geweest van de strubbelingen, die onprettige gevolgen hadden de vorige week, toen de partijcombinatie zich te laat aanmeldde bij het indienen van de lijsten bij de hoofdstembureaus in verschillende districten. ‘Wie gaat door als leider van A-Combinatie, wie wordt leider van de grootste partij? Deze problemen maken ons zwak’. (...) De protesten van het Onafhankelijk Kiesbureau over de late indiening ook in deze districten, lapt Waterberg zelf aan zijn laars. ‘Ik verwacht zelf niets, want er zal verandering komen.’*” (Bron: De West 16 april 2010).

Tabel 5D Dagbladen naar toon van de berichtgeving over A-Combinatie

Dagblad	Toon over A-Combinatie			
	positief	neutraal	negatief	Totaal
De Ware Tijd	5.7%	54.5%	39.8%	100.0%
Times of Suriname	1.1%	43.7%	55.2%	100.0%
De West	24.1%	34.5%	41.4%	100.0%
Dagblad Suriname	14.4%	46.8%	38.7%	100.0%
Totaal	9.2%	47.0%	43.8%	100.0%

De kop en het fragment van dit bericht zijn illustratief voor het verklaren van de verschillen in de toon tussen de diverse dagbladen ten aanzien van bepaalde politieke organisaties. In dit geval speelt een opvallend perikel of incident tijdens de campagnevoering van de A-Combinatie een rol, met name de late indiening van de kandidatenlijst bij het Onafhankelijk Kiesbureau mede vanwege interne strubbelingen binnen de combinatie. Dit is een factor op het niveau van de politieke organisatie die negatief doorwerkt op de toon van het bericht.

In alle vier dagbladen tezamen wordt over Nieuw Front een positieve toon in 39.3% van de berichten, een ‘neutrale’ toon in 34.5% en een negatieve toon in 26.2% van de berichten geuit (Tabel 5E). Illustratief voor een negatieve toon is de kop **‘NF presenteert geen toekomstperspectief’** en het fragment in dit artikel: “*Ze kwamen met een heuse achteruitkijkspegel. De leiders van het Nieuw Front (NF) vergaten de opgekomen massa afgelopen zondag te vertellen hoe zij dit land verder zullen opbouwen en welke sectoren anders worden aangepakt. Dat gebeurde niet, maar de plannen en beloftes van andere politieke organisaties werden wel afgekraakt, zonder een alternatief te presenteren.*” (Bron: Dagblad Suriname, 11 mei 2010, pag.: A10).

Tabel 5E Dagbladen naar toon van de berichtgeving over Nieuw Front

Dagblad	Toon over NF			
	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
De Ware Tijd	29.2%	49.2%	21.7%	100.0%
Times of Suriname	13.3%	25.3%	61.4%	100.0%
De West	62.0%	28.0%	10.0%	100.0%
Dagblad Suriname	51.1%	31.1%	17.9%	100.0%
Totaal	39.3%	34.5%	26.2%	100.0%

Wat betreft de Mega-Combinatie is er een positieve toon in 18.8% van de berichten van alle dagbladen tezamen, een ‘neutrale’ toon in 46.2% en een negatieve toon in 35% van de berichten. Opvallend is de negatieve berichtgeving over deze combinatie in de Times of Suriname met 48.1% van de berichten (Tabel 5F). Een voorbeeld van een negatieve toon is de kop in het dagblad Times of Suriname **‘MC en NF meer met elkaar bezig’**, en het fragment in dit artikel “*Haast het hele beleid Venetiaan wordt afgekraakt door de MC/ NDP-kandidaten. Hoe het land verder te zullen leiden, wordt niet verteld. Kenmerkend is verder dat zij veelal teruggrijpen naar alleen de positieve ontwikkelingen van het militair regime in de jaren*

80.” (Bron: Times of Suriname, 13 mei 2010, pag. 4).

Tabel 5F Dagbladen naar toon van de berichtgeving over Mega-Combinatie

Dagblad	Toon over MC			
	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
De Ware Tijd	11.2%	60.0%	28.8%	100.0%
Times of Suriname	17.3%	34.6%	48.1%	100.0%
De West	20.8%	54.2%	25.0%	100.0%
Dagblad Suriname	24.5%	40.0%	35.5%	100.0%
Totaal	18.8%	46.2%	35.0%	100.0%

3. Slotbeschouwing

Dit artikel systematiseert en verklaart de resultaten van een deelonderzoek naar de berichtgeving over politieke organisaties in de aanloop naar de verkiezingen van 2010. Het is gebaseerd op een kwantitatieve inhoudsanalyse van berichten in De West, De Ware Tijd, De Times of Suriname, en Dagblad Suriname in de periode

1 april tot en met 25 mei 2010. Van de 1445 berichten in deze periode verscheen tweederde in De Ware Tijd en het Dagblad Suriname. In het dagblad De West verschenen 159 berichten (11%), verreweg het kleinste aantal van de vier dagbladen.

Er zijn grote verschillen in het totaal aantal berichten per politieke organisatie in de vier dagbladen tezamen. Het Nieuw Front (inclusief individuele partijen) heeft met 36.4% het grootste aandeel in berichten waar de naam van de politieke partij/ combinatie in de kop van het bericht is genoemd. Op de tweede plaats staat de A-Combinatie (inclusief individuele partijen) met 21.2%. Slechts 8.9% van de berichten met de naam van de politieke partij/ combinatie in de kop van het bericht heeft betrekking op de Mega-Combinatie (inclusief de NDP, KTPI en PALU).

De berichten in de dagbladen zijn inhoudelijk geanalyseerd op de toon van de geschreven tekst. Van alle dagbladen tezamen heeft de berichtgeving over DOE verreweg de meest positieve toon. De overwegend positieve toon in de berichtgeving over deze partij zien we het duidelijkst in De Ware Tijd en in de West. Van alle politieke organisaties heeft de berichtgeving over de A-Combinatie en de Volks alliantie de meest negatieve toon. De negatieve toon over deze twee politieke combinaties komt het duidelijkst naar voren in de Ware Tijd. De meest negatieve toon in de berichtgeving over het Nieuw Front en de A-Combinatie komt voor in de Times of Suriname. In het Dagblad Suriname heeft de A-Combinatie de

meest negatieve toon in de berichtgeving. De toon in de berichtgeving van de vier dagbladen over de Mega-Combinatie en de NU is eerder negatief dan positief. De meest negatieve toon over de Mega-Combinatie vinden we in de Times of Suriname.

Bij het verklaren van verschillen in toon in de berichtgeving blijken factoren op het niveau van de politieke organisaties van invloed, waar onder de aard, stijl en issues van de politieke organisaties, en perikelen of incidenten tijdens de campagnevoering. Naast factoren op het niveau van de politieke organisaties zijn er ook invloeden op het niveau van het medium, zoals de directe of indirecte relatie tussen eigenaren van dagbladen en het bekleden van hoge posities in de partijbesturen, en de (ideologische) voorkeuren van journalisten of het management.

Een belangrijk voordeel van inhoudsanalyse is de mogelijkheid om sociale groepen, zoals de media, te analyseren die gewoonlijk moeilijk toegankelijk zijn. Verder is deze methode vrij goedkoop en non-reactief omdat er geen respondenten aan te pas komen. Het is belangrijk om de analyse van de schrijvende pers in de aanloop naar de verkiezingen van 2010 in een bredere context van campagnevoering te plaatsen, waarbij de invloed van de radio en televisie op grotere delen van de kiezers niet mag worden onderschat. Het in vergelijking met andere politieke organisaties gering aandeel van berichten (vooral koppen van berichten) van de Mega-Combinatie in de dagbladen, moet in dit licht worden gezien. Deze combinatie kwam in de verkiezingen van 2010 als grootste politieke organisatie uit de bus en had als zwaartepunt in haar mobilisatie de radio en televisie. Het ligt in de bedoeling in andere publicaties over de media in de verkiezingen van 2010, naast geschreven materiaal ook audio- en beeldmateriaal in de analyse op te nemen.

Referenties

- Bernard, R (2000),
Social Research Methods, Qualitative and Quantitative Approaches. London, Sage Publications.
- Bryman, A (2004),
Social Research Methods. United States, Oxford University Press.
- Vernooij Joop (2000)
Media en verkiezingen, in Swi Forum, Jrg 16/ 2 en 17/2
Politiek Suriname traditie en verandering rond het jaar 2000.
- Wester, F (2006),
Inhoudsanalyse: Theorie en Praktijk. Nederland, Kluwer.

ANNEX 1A

Test Statistics^{a,b}

	Toon over NF	Toon over DOE	Toon over VA	Toon over NU	Toon over MC	Toon over PVRs	Toon over BVD	Toon over AC	Toon over DUS
Chi-Square	71.682	8.843	11.533	2.196	3.64	7.31	35.07	10.677	1.033
df	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	0	0.031	0.009	0.533	0.303	0.063	0	0.014	0.793

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Dagblad

ANNEX 1B Kruskal-Wallis Test: Dagblad (onafhankelijke variabele) en toon bericht (afhankelijke variabele)

Ranks			
Toon bericht	Dagblad	N	Mean Rank
Toon over NF	De Ware Tijd	120	232.45
	Times of Suriname	83	311.98
	De West	50	163.08
	Dagblad Suriname	190	191.6
	Totaal	443	
Toon over DOE	De Ware Tijd	33	42.92
	Times of Suriname	7	57.5
	De West	23	38.85
	Dagblad Suriname	30	55.28
	Totaal	93	
Toon over VA	De Ware Tijd	54	98.65
	Times of Suriname	40	108.59
	De West	22	66.98
	Dagblad Suriname	69	87.84
	Totaal	185	
Toon over NU	De Ware Tijd	13	16.69
	Times of Suriname	7	18.57
	De West	6	19.33
	Dagblad Suriname	7	14
	Totaal	33	
Toon over MC	De Ware Tijd	80	133.32
	Times of Suriname	52	148.95
	De West	24	120.98
	Dagblad Suriname	110	129.06
	Totaal	266	
Toon over PVRs	De Ware Tijd	15	22.5
	Times of Suriname	15	34.77
	De West	11	32.14
	Dagblad Suriname	15	25.57
	Totaal	56	
Toon over BVD	De Ware Tijd	32	69.73
	Times of Suriname	39	33.38
	De West	9	59.22
	Dagblad Suriname	29	66.5
	Totaal	109	
Toon over AC	De Ware Tijd	88	155.35
	Times of Suriname	87	181.38
	De West	29	141.31
	Dagblad Suriname	111	146.14
	Totaal	315	
Toon over DUS	De Ware Tijd	6	11.75
	Times of Suriname	6	10
	De West	4	13
	Dagblad Suriname	6	11.75
	Totaal	22	